

POLİTİKADAN PRATİĞE

TÜRKİYE

AFRİKA

İLİŞKİLERİ

EDİTÖR
TUNÇ DEMİRTAŞ

POLİTİKADAN PRATİĞE
TÜRKİYE-AFRİKA
İLİŞKİLERİ

POLİTİKADAN PRATİĞE
**TÜRKİYE-AFRİKA
İLİŞKİLERİ**

EDİTÖR
TUNÇ DEMİRTAŞ

SETA

TUNÇ DEMİRTAŞ

2012'de Uludağ Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden lisans derecesiyle mezun olmuştur. 2015'te aynı üniversitede "Türkiye'nin Afrika Politikasında Yumuşak Güç Unsurunun Rolü" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamlamıştır. 2022'de "Devletin Yeniden İnşasında Riskler ve Fırsatlar: Afrika Boynuzu Örneği" başlıklı teziyle doktora derecesi almıştır. Araştırma alanları Afrika Boynuzu siyaseti, Afrika'da küresel ve bölgesel güç rekabetleri ve Türkiye-Afrika ilişkilerini kapsamaktadır. Somali, Cibuti, Kenya, Sudan, Etiyopya, Irak ve Lübnan'da kapsamlı saha araştırmaları yürütmüş; bölgesel çatışmalar, devlet-toplum ilişkileri, jeopolitik dönüşümler ve saha odaklı stratejik dinamiklere ilişkin yerinde gözlemler sunmaktadır. Ayrıca ara buluculuk ve terör örgütlerinin dini araçsallaştırma yöntemleri konuları üzerine çalışmalar ve analizler de yapmaktadır.

SETA Kitapları 110

ISBN: 978-625-6583-78-8

© 2026 SET Vakfı İktisadi İşletmesi

1. Baskı: Ocak 2026, İstanbul

Bu yayının tüm hakları Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları (SETA) Vakfı'na aittir. SETA'nın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

Editörya: Ebrar Üzümcü, Berrin Çalışkan, Mustafa Said İşeri, İrfan Yalçın

Kapak: Sema Türk Bayazıt

Uygulama: Said Demirtaş

Baskı ve Cilt: Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş., İstanbul

SETA Kitapları

Nenehatun Cd. No: 66 GOP Çankaya 06700 Ankara

Tel: +90 312 551 21 00 | Faks: +90 312 551 21 90

www.setav.org | info@setav.org

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ

9

BİRİNCİ BÖLÜM

GÜVENLİKTEN KÜLTÜRE TÜRKİYE-AFRİKA İLİŞKİLERİ

TÜRKİYE-AFRİKA SAVUNMA İLİŞKİLERİ VE İŞ BİRLİKLERİ

RIFAT ÖNCEL

13

ENERJİ GÜVENLİĞİ EKSENİNDE TÜRKİYE-AFRİKA İLİŞKİLERİ

BUĞRA SARI

31

ÇAD GÖLÜ HAVZASI'NDA BOKO HARAM TERÖRÜ
VE TÜRKİYE'NİN BÖLGEYE YÖNELİK POLİTİKALARI

ZAINUL ABIDEEN JIBRİL

47

AFRİKA İLE KÜLTÜREL İŞ BİRLİKLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

ZELİHA SAĞLAM

67

AFRİKA GÖÇÜ VE TÜRKİYE

DURDU MEHMET ÖZDEMİR

85

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'NİN AFRİKA'DAKİ ORTAKLIK HARİTASI

TÜRKİYE-SOMALİ İLİŞKİLERİNDE KURUMSAL DERİNLEŞME VE GELECEK POTANSİYELİ

TUNÇ DEMİRTAŞ

103

TÜRKİYE-SUDAN İLİŞKİLERİ

ENVER ARPA

117

TÜRKİYE-KENYA İLİŞKİLERİNİN SİYASİ, EKONOMİK, GÜVENLİK
VE SOSYOKÜLTÜREL BOYUTLARI

KAAN DEVECİOĞLU

149

TÜRKİYE'NİN LİBYA STRATEJİSİ: FIRSATLAR VE ZORLUKLAR

FERHAT POLAT

165

DİPLOMASİ VE ÇOK BOYUTLU İŞ BİRLİĞİ ARASINDA TÜRKİYE-SENEGAL İLİŞKİLERİNİN GELİŞİMİ ALIOUNE ABOUTALIB LÔ	191
TÜRKİYE-KAMERUN İLİŞKİLERİNİ ANLAMAK NDZAMANGWI ISIDORE AGHA, NKWAH AKONGNWI NGWA	209
TÜRKİYE-GANA İLİŞKİLERİ ABDALLAH IMAM HARUNA	229
TÜRKİYE-ÇAD İLİŞKİLERİ MOUSSA HİSSEİN MOUSSA, BEGÜM GÜN	247
TÜRKİYE-ANGOLA İLİŞKİLERİ HASAN AYDIN	269
TÜRKİYE'NİN AFRİKA POLİTİKASI KAPSAMINDA TANZANYA İLE İLİŞKİLERİ ENSAR KÜÇÜKALTAN	297

ÖN SÖZ

Bu kitap Türkiye'nin Afrika ile ilişkilerinin son yirmi yıldaki dönüşümünü yalnızca anlatmak değil aynı zamanda bu dönüşümün sahadaki karşılığını analitik olarak açıklamak için de hazırlanmıştır. Türkiye-Afrika etkileşimi bugün artık tek boyutlu bir diplomatik gündemin ötesine geçmiş olup güvenlik, ekonomi, savunma sanayii, insani kalkınma, kültürel diplomasi ve toplumsal temaslar gibi çok katmanlı bir yapıya kavuşmuştur. Bu eser tam da bu çok katmanlı dönüşümü hem tarihsel süreklilikleri hem de güncel kırılmalarıyla birlikte anlamlandırmayı amaçlamaktadır.

Kitap temelde Türkiye-Afrika ilişkilerinin bugünkü mimarisinin nasıl oluştuğunu, pratikte hangi ortaklıklar, kırılmalıklar ve fırsat alanlarının ortaya çıktığını ve ayrıca ilişkilerin geleceğinin hangi dinamikler etrafında şekillendiğini cevaplamaktadır. Bu konuları ele alırken eser, salt bir bilgi derlemesi olmanın ötesine geçerek politik analiz, ülke incelemeleri ve saha verilerine dayanan çok katmanlı bir çerçeveye sunmaktadır.

Her bölüm ilgili ülkenin tarihsel bağlamını, güncel diplomatik pozisyonunu ve Türkiye ile geliştirdiği iş birliği modelinin kendine özgü yönlerini analiz etmektedir. Kitapta özellikle Angola, Çad, Gana, Kamerun, Kenya, Libya, Senegal, Somali, Sudan ve Tanzanya gibi sahada aktif ortaklıkların yaşadığı ülkeler derinlemesine incelenmiştir. Bununla birlikte tüm kıta ülkeleri önemli olmakla birlikte çeşitli sınırlılıklar nedeniyle Afrika Kıtası'nın tamamını kapsama iddiası taşınmamıştır. Bu tercih analitik yoğunluğu korumak amacıyla bilinçli olarak yapılmış olup okurun beklentisini doğru ayarlaması için önemlidir.

Kitabın çerçevesi Türkiye'nin Afrika'daki varlığını bir "açılım" politikasıyla sınırlı görmeyip aksine karşılıklı bağımlılık, çok taraflı diplomasi, yerel dinamiklere duyarlı kalkınma ortaklıkları ve güvenlik-ekonomi-kültür üçlemesini birlikte okuyan bir perspektife dayanmaktadır. Bu yönüyle eser yalnızca güvenlik veya ekonomi odaklı olmak yerine mevcut literatürde sık görülen tek eksenli yaklaşımlara alternatif bir bütünlük sunmaktadır.

Bu kitabı benzerlerinden ayıran bir diğer nokta ise Türkiye'nin Afrika'daki pratik politikalarının sahadaki yansımalarını ülke örnekleri üzerinden sistematik biçimde çözümlemesi ve akademik literatür ile politika yapıcılarının ihtiyaçlarını buluşturan hibrit bir model kullanmasıdır. Böylece bu eser akademisyenler, araştırmacılar, diplomatlar ve kamu politikası uzmanları için kullanılabilir bir referans niteliği taşımaktadır.

Bu eser uzun bir zaman dilimi sonucunda ortaya çıkmıştır. Başta yazarlarımız olmak üzere bu uzun süreçte katkı veren herkese teşekkür borçluyum. Eserin oluşmasında titiz yönlendirmeleriyle katkı sunan yayın kurulu kitabın bilimsel bütünlüğünün korunmasında belirleyici bir rol oynamıştır. Ayrıca editöryel katkılarıyla kitabın niteliğini artıran yayın direktörlüğüne ve süreç boyunca desteğini esirgemeyen SETA ailesine şükranlarımı sunarım.

Bu kitabın Türkiye-Afrika ilişkilerini derinlikli, sistematik ve sahaya duyarlı bir bakışla anlamak isteyen tüm okurlar için yol gösterici bir kaynak olmasını diliyorum.

Tunç Demirtaş

GÜVENLİKTEN KÜLTÜRE
TÜRKİYE-AFRİKA İLİŞKİLERİ

TÜRKİYE-AFRİKA SAVUNMA İLİŞKİLERİ VE İŞ BİRLİKLERİ

RIFAT ÖNCEL*

GİRİŞ

Afrika, Türkiye'nin yakın dönemde önemli savunma iş birliklerine girdiği bir kıta olmuştur. Türkiye yirmiden fazla kıta ülkesiyle askeri, savunma ve güvenlik iş birliği anlaşmaları imzalamış, bu kapsamda birçok Türk savunma ürününün kıta ülkelerine satışı gerçekleşirken Türkiye tarafından kapsamlı eğitim ve teknik destekler de sağlanmıştır. Türkiye'nin bu dönemde Libya ve Somali ile stratejik düzeye gelen ilişkiler kurduğu görülürken kıta genelinde askeri, iç güvenlik ve sahil güvenliği gibi hususlar dahil olmak üzere kapasite inşasına katkı sağlamayı amaçladığı anlaşılmaktadır. Bu anlamda kıta ülkeleri silahlı kuvvetlerinin harbe hazırlık seviyelerinin yükseltilmesi, keşif-gözetleme-istihbarat kabiliyetlerinin artırılması, düşük yoğunluklu çatışma etkinliklerinin iyileştirilmesi ve sınır güvenliklerinin güçlendirilmesine yönelik Türkiye'den savunma satışlarının yapıldığı ve söz konusu hususlarda eğitimler sağlandığı ifade edilebilir. Bu kapsamda geleneksel olarak büyük güçlerin etkin olduğu Afrika savunma pazarında Türkiye yükselen bir savunma aktörü olarak ortaya çıkmıştır. Ancak Türkiye'nin kıtaya yaklaşımı, savunma ilişkisini savunma satışlarının ötesinde bir "savunma ortaklığı" olarak algıladığını göstermektedir. İmzalanan askeri, savunma ve güvenlik iş birliği anlaşmaları, Türk askeri aktivizmi ve üs politikası, organize suç ve terörle mücadelede iş birliği, istihbarat paylaşımı gibi mekanizmalar bu duruma işaret eder niteliktedir.

* SETA Dış Politika Araştırmacısı

AFRİKA’NIN GÜVENLİK ORTAMI VE SAVUNMA İŞ BİRLİĞİNİN RASYONALİTESİ

Geçtiğimiz dönemde ortaya çıkan çeşitli güvenlik meselelerinin Afrika’da karmaşık bir güvenlik ortamı oluşturduğu görülmektedir. Devletler arası jeopolitik rekabet ve güç mücadelesinden sınır güvenliğinde karşılaşılan sorunlara, terör örgütlerinin faaliyetlerinden ayrılıkçı hareketlerle mücadeleye ve gerçekleşen askeri müdahalelere kadar bir dizi güvenlik meselesinin kıtadaki birçok ülke tarafından tecrübe edildiği ve dolayısıyla olağan hale gelen bir kırılganlık meydana getirdiği görülmektedir.

Bunun yanında başta terörle mücadele operasyonlarından duyulan memnuniyetsizlik olmak üzere harbe hazırlık ile eğitim ve doktrin düzeyinde etkinliğin sağlanamaması, deniz haydutluğuyla mücadele gibi hususların birçok Afrika ülkesi için tecrübe edildiği dikkat çekmektedir. Bu durum son dönemde kıtada yeni savunma programlarının ortaya çıkmasına neden olmuş, silahlanma girişimlerini yoğunlaştırmış ve birçoğu sınırlı da olsa askeri modernizasyon projelerinin benimsenmesine sebebiyet vermiştir. Diğer taraftan askeri etkinsizlik ve başta Boko Haram, ISWAP, ASWJ ve Şebab terör örgütleri gibi DEAŞ ve El-Kaide’nin kıtadaki fraksiyonları ile mücadeledeki verimden duyulan rahatsızlığın da etkisiyle bölgede Batı ve özellikle Fransa karşıtı havanın son dönemde artış göstermesi ve askeri müdahaleler de dahil olmak üzere Fransız etkisini kırmaya yönelik birçok gelişmenin yaşanması, kıtada yeni müttefikler bulma ve müttefikleri çeşitlendirme arayışlarını güçlendirmiştir. Rusya-Ukrayna savaşı başta NATO olmak üzere küresel bir eğilim olarak ittifakların sıkılaşmasına yol açarken Körfez’e benzer biçimde birçok Afrika ülkesinde de müttefik çeşitlendirme politikasının benimsendiği anlaşılmaktadır.

Türkiye’nin Afrika ile yakın bir savunma iş birliğinin ortaya çıkmasında bahsedilen hususlar önemli rol oynamıştır. Bu noktada Türkiye’nin kıtada oynayabileceği role ve yaptığı savunma satışlarındaki etkinliğe şüpheli yaklaşımlar olsa da¹ günümüze değin Türkiye’nin kıta ülkelerinin savunmasındaki rolünün artarak devam ettiği görülmüştür. Afrika’da sık yaşanan istikrarsızlık, çatışma ve jeopolitik rekabetin yanı sıra askeri kabiliyetlerden ve Fransa’nın kıta güvenliğine yönelik katkısından duyulan memnuniyetsizlik Türkiye’nin kıtada etkin bir aktör olarak ortaya çıkmasına katkıda bulunmuştur. Bunun yanında kıta ülkelerinin hızlı ve

¹ Örneğin bkz. Brendon J. Cannon, “Turkey’s Defense Industry and Military Sales in Sub-Saharan Africa: Trends, Rationale, and Results”, Trends Research & Advisory, 20 Aralık 2021. Bu makalede Türk ürünlerinin –İHA ve zırhlı araç platformları hariç– bölgede etkileyici konumda bulunmadığı, Türk savunma sanayiinde zayıf planlama yaşandığı ve birçok silah anlaşmasında gecikmeler yaşandığı savunulmuştur.

maliyet etkin bir şekilde üstün teknoloji savunma sanayii ürünlerini Batı ülkelerinden tedarik etmekte sorun yaşamaması ve bunun Türkiye tarafından sağlanabiliyor olması da yine katkı verici bir rol oynamıştır. Buna binaen Türkiye'nin Afrika ile savunma ilişkilerinin gelişmesi ve genel manada bir iş birliğine dönüşmesinde Türk savunma sanayiinde ortaya çıkan kabiliyet artışı son derece önemlidir. Türkiye'nin çok geniş bir yelpazede savunma ürünlerini maliyet etkin ve NATO (Batı teknolojisi) standartlarında üretmeye başlaması ve ilgili ülkelere ihracat kolaylıkları tanınması savunma piyasasında dikkat çekici bir satıcı aktör olarak ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Diğer taraftan bahsedildiği üzere Afrika'daki güvenlik ortamı jeopolitik gerginlikler olmasına rağmen büyük oranda iç çatışmalar, terör örgütleriyle mücadele, sınır güvenliği ve iç asayişini sağlama hedefleri etrafında şekillenmektedir. Türkiye'nin başta PKK terörüyle mücadele olmak üzere söz konusu hususlarda uzun yıllara dayanan tecrübesinin olduğu ve bu kapsamda Türk savunma ürünlerinin sahadan gelen geri bildirimlerle sürekli güncellemeye tabi tutulduğu bilinmektedir. Buna binaen yoğun bir şekilde muharebe sahası görmüş savunma ürünlerinin benzer tehditlere karşı mücadele eden ülkeler tarafından cezbedici bulunması şaşırtıcı değildir. Türkiye'nin Afrika'ya yoğun olarak zırhlı kara aracı ve insansız hava aracı (İHA) satışı gerçekleştirdiği düşünüldüğünde söz konusu durum daha net anlaşılabilir. Ayrıca Türkiye'nin Somali'de 2017'den ve Libya'da 2020'den bu yana yürüttüğü askeri destek, eğitim, doktrin ve tecrübe aktarımı ile Türk savunma ürünlerinin sağlanması pratiklerinin farklı kıta ülkeleri açısından pozitif bir unsur oluşturduğu düşünülebilir.

Türkiye'nin Afrika ile savunma iş birliğine zemin hazırlayan vazgeçilmez bir başka unsur ise kıtaya gösterilen siyasi ilgideki artıştır. Bu kapsamda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ziyaretleri de dahil olmak üzere siyasi ve diplomatik temaslar hızla artmış, Türkiye-Afrika ortaklık zirveleri tertip edilmiş ve kıtadaki güvenlik sorunlarına katkı sağlanabilecek tedbirler aranmıştır. Bu anlamda Türk Silahlı Kuvvetlerinin (TSK) uzun yıllardır Afrika'daki çeşitli Birleşmiş Milletler (BM) misyonlarına aktif katılım göstererek pozitif bir unsur olarak kıtada yer aldığının altını çizmek gerekir. Bu kapsamda TSK 2000-2010 döneminin ortalarından başlayarak Güney Sudan, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Mali, Darfur/Batı Sudan ve Sudan'da BM Barışı Koruma Operasyonlarında yer almıştır. Yine Türkiye kıtadaki diplomatik temsilciliklerini hızla artırırken bölgesel kalkınma ve güvenlik iş birliğini amaçlayan G5 Sahil kuruluşuna finansal destekte bulunmuştur.

TÜRKİYE’NİN AFRİKA’YA SAVUNMA ÜRÜNLERİ SATIŞLARI

Türkiye’nin Afrika ülkeleriyle ilişkilerinin gelişmesiyle birlikte savunma sanayii boyutu da ortaya çıkmış, zamanla kıta ülkeleriyle ikili ilişkilerin güçlü bir parçası ve hatta bazı örneklerde temel itici gücü olmuştur. Bu yüzden Afrika’ya yönelik politikalar da Türk dış politikasının geneline yayılan savunma diplomasisinin uygulandığı alanlardan biri haline gelerek genel dış politika prensipleri ve uygulamaları ile paralel bir örnek oluşturmuştur. Bu kapsamda kıtada geleneksel olarak etkinlik gösteren uluslararası aktörlere kıyasla henüz geride olsa da Türkiye’nin silah ihracatını hızlı bir şekilde artırdığı görülmektedir.

Afrika ülkelerinin son yıllarda en fazla silah tedarik ettikleri dış kaynakların sırasıyla Rusya, ABD, Çin ve Fransa olduğu görülmektedir. Sahra Altı Afrika ülkelerinin ise en fazla Çin’den ve sonra Rusya’dan silah satın aldığı tespit edilmiştir. Keza bölge ülkelerinin son yıllarda İHA sistemlerine kapsamlı bir ilgisinin olduğu ve bu anlamda Çin İHA sistemlerinin Türk İHA sistemleriyle birlikte sipariş edildiği gözlemlenmektedir. Bu bakımdan Sahra Altı Afrika’da Fransa’nın ardından Türkiye dördüncü silah ihracatçısı konumuna yükselmiştir. SIPRI’ye göre Türkiye’nin son yıllarda bölgeye teslimini gerçekleştirdiği uçak, helikopter ve İHA sistemleri bu yükselişin sağlayıcısı olmuştur.² Yine de Türkiye’nin farklı coğrafyalara silah ihracatı bağlamında değerlendirildiğinde Afrika yüzde 6’lık paya sahiptir ve artış potansiyeli taşımaktadır. Diğer taraftan kıta ülkelerinin özellikle çeşitli tipte sofistike füzeler ve radarların yanı sıra MANPADS ve hafif silahlar gibi ürünlerde Kuzey Kore’nin önemli bir tedarikçi olduğu ve aynı zamanda eğitim ve teknoloji transferi gibi imkanlar da sağladığı bazı kaynaklar tarafından dile getirilmektedir.³

UÇAK, HELİKOPTER VE İHA SATIŞLARI

Türkiye, Afrika’da birçok ülkeye uçak, helikopter ve İHA sistemleri ile bunların kullandıkları yerli mühimmatları ihraç etmiştir. Dünyada olduğu gibi Afrika’da da Türk İHA sistemlerine ilgi yüksek seviyede seyretmiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan

² Pieter D. Wezeman vd., “Trends in International Arms Transfers, 2023”, SIPRI, 11 Mart 2024, s. 7-8, https://www.sipri.org/sites/default/files/2024-03/fs_2403_at_2023.pdf, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

³ Salem Solomon, “Sanctioned and Shunned, North Korea Finds Arms Deals in Africa”, Voice of America, 22 Mart 2017, <https://www.voanews.com/a/sanctioned-and-shunned-north-korea-finds-arms-deals-in-africa/3777262.html>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025); Jonathan Corrado ve Markus Garlauskas, “The Arsenal of Autocracy: How North Korean Weapons Fuel Conflict-and How to Stop the Flow”, *Foreign Affairs*, 15 Ocak 2024.

2021'deki ziyaretinin dönüşünde "Afrika'da nereye gittiysek bize İHA ve SİHA'ları sordular" ifadeleriyle kıtadaki ilginin altını çizmiştir. Türkiye bu zamana kadar çok sayıda kıta ülkesine İHA ihracatı gerçekleştirmiştir. Yine birçok ülke ilgi göstermeye devam ederken daha önce satın alan bazı ülkelerin ek siparişler vermesi de beklenmektedir. Türk İHA'larına gösterilen ilgi şaşırtıcı olmamakla birlikte Türkiye'nin yeni nesil jet eğitim ve hafif taarruz uçağı HÜRKUŞ'un ilk ihracat başarılarını Afrika'da göstermesi oldukça dikkat çekici bir gelişme olmuştur. Yine Türk silahlı *drone* veya mini/mikro İHA sistemlerinin bazı kıta ülkeleri tarafından tercih edilmesi kayda değer gelişmeler olarak öne çıkmıştır. Bu kapsamda öne çıkan bazı savunma tedariklerine takip eden sayfalarda yer verilmiştir.

Türkiye'nin Afrika'da önemli oranda savunma ihracatı gerçekleştirdiği ülkelerden biri Nijerya'dır. Hava Kuvvetlerini kapsamlı bir modernizasyondan geçiren Nijerya için Türkiye'nin güvenilir bir satıcı olarak ortaya çıktığı görülmekte ve söz konusu modernizasyonda Türk ürünlerine ayrılan payın dikkat çekici olduğu anlaşılmaktadır. İki ülke arasında Ekim 2021'de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Nijerya ziyareti esnasında savunma sanayii iş birliği anlaşması imzalanmıştır. Son yıllarda hava gücünde modernizasyon gerçekleştirme planlarının olduğunu beyan eden Nijerya Hava Kuvvetleri komutanı Aralık 2022'deki açıklamasında ülkesinin iç güvenlik operasyonlarındaki kabiliyetini artırmak amacıyla uçak, helikopter ve İHA'lardan oluşan 54 yeni hava aracı teslim alacağını belirtmiştir.⁴

Bu kapsamda imzalanan anlaşmayla Nijerya'nın Türkiye'den 6 adet T129 ATAK helikopteri tedarik etmesi hususunda uzlaşmaya varılmış, teslimatın ilk partisi Kasım 2023'te yapılmış ve Şubat 2024'te helikopterler göreve başlamıştır. Nijerya'nın aynı dönemde ABD'den de 12 adet AH-1 COBRA ve 3 adet UH-1 helikopterleri alması dikkat çekici bir gelişme olmuştur. Yine Nijerya; Macaristan ve Belarus iş birliğiyle üretildiği düşünülen Magnus MF-212 eğitim ve hafif taarruz uçağından 20 adet teslim alma sürecindedir.⁵

Nijerya, İHA'lar alanında ise Türkiye'den 6 adet Bayraktar TB2 ve 2 adet yer kontrol istasyonu satın almak üzere anlaşmış, Eylül 2022'de Baykar üretim tesisinde üzerinde Nijerya bayrağı olan Bayraktar TB2'ler görüntülenmiştir. Bu kapsamda Nijeryalı personelin Mayıs 2022'den itibaren Türkiye'de İHA pilotluk

⁴ Mehmet Ali Kula, "Nijerya İlk Parti T129 ATAK Helikopterini Teslim Aldı", Defence Turk, 5 Kasım 2023, <https://www.defenceturk.net/nijerya-ilk-parti-t129-atak-helikopterini-teslim-aldi>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

⁵ "Magnus Fusion Joins the Fray in Nigeria's CT-Coin Fight", Scramble, 15 Aralık 2022, <https://www.scramble.nl/military-news/magnus-fusion-joins-the-fray-in-nigeria-s-ctcoin-fight>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

eğitimi aldığı belirtilmiştir.⁶ Diğer taraftan Nijerya'nın Türkiye'nin mikro İHA sistemlerine de ilgi gösterdiği görülmüştür. Bu kapsamda Nijerya polisi için 10 adet ASİSGUARD üretimi silahlı mikro İHA olan SONGAR sisteminden satın alındığı açık kaynaklarda belirtilmektedir. Benzer şekilde Nijerya Eylül 2023'te –sayısı bilinmemekle birlikte– STM üretimi gözcü İHA sistemi TOGAN'dan satın alırken HAVELSAN üretimi BAHA İHA sisteminin ilk ihracatının da Nijerya'ya gerçekleştiği düşünülmektedir.⁷

Dolayısıyla Nijerya'nın çok sayıda Türk platformun kullanıcısı olduğu ve ek alımlar üzerinde düşündüğü ifade edilebilir. Nijerya'nın Boko Haram ve DEAŞ uzantıları gibi terör örgütleri ve silahlı çeteler gibi iç güvenlik meselelerinin yanı sıra ülke açıkları ve Gine Körfezi'nde uluslararası bir sorun haline gelen deniz haydutluğuyla mücadele ettiği de bilinmektedir.⁸ Bu kapsamda Nijerya'nın özellikle asimetrik savaş ve sınır güvenliği noktasında öne çıkan Türk ürünlerine ilgisinin olduğu anlaşılmaktadır. Keza sonraki sayfalarda bahsedildiği üzere kıyı ve deniz güvenliği hususunda da Nijerya ile Türkiye'nin ortaklık yaptığı görülmektedir.

Nijer, Türkiye'den hava aracı tedariki noktasında öne çıkan bir diğer Afrika ülkesidir. Türkiye 2020 boyunca Nijer ile ekonomik ve savunma iş birliklerini de içeren bir dizi anlaşma imzalamış ve bu anlamda savunma iş birliğinin önü açılmıştır. Bu kapsamda Kasım 2021'de imzalanan sözleşmeyle Nijer, Türkiye'den 6 adet Bayraktar TB2 İHA ve 12 adet HÜRKUŞ-C jet eğitim ve hafif taarruz uçağı satın almıştır. Yine Türkiye'den zırhlı kara araçlarının satın alındığı da ifade edilmektedir.⁹ Bu şekilde HÜRKUŞ uçağının ilk ihracatı gerçekleştirilmiştir. Nijer'in DEAŞ ve El-Kaide bağlantılı terör örgütleriyle sınır alanlarında mücadele ettiği bilinmektedir. Buna binaen lojistik açıdan zorlu alanlarda asimetrik muharebe veya düşük yoğunluklu çatışma kabiliyeti ihtiyacı duyulmaktadır. Bu anlamda Nijer'in Türkiye'den satın aldığı sistemlerle keşif, gözetleme ve istihbarat gücünü artırmanın yanında havadan karaya taarruz, hassas vuruş yeteneği ve yakın hava desteği gibi kabiliyetleri kazanma amacıyla olduğu anlaşılmaktadır.

⁶ Eren Yiğitoğlu, "Nijerya, Türkiye'den Ek S/İHA Tedarik Edecek", Defence Turk, 9 Aralık 2023, <https://www.defenceturk.net/nijerya-turkiyeden-ek-s-ih-a-tedarik-edecek>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

⁷ Yiğitoğlu, "Nijerya, Türkiye'den Ek S/İHA Tedarik Edecek".

⁸ "AB ve Nijerya, Gine Körfezi'ndeki Deniz Haydutu Sorunu için Bir Araya Geliyor", Deniz Haber, 6 Şubat 2021, <https://www.denizhaber.net/ab-ve-nijerya-gine-korfezindeki-deniz-haydutu-sorunu-icin-bir-ara-ya-geliyor-haber-99953.htm>, (Erişim tarihi: 31 Temmuz 2025).

⁹ Inder Singh Bisht, "Turkey Delivers Six Bayraktar Drones to Niger", The Defense Post, 1 Temmuz 2022, <https://www.thedefensepost.com/2022/06/01/turkey-bayraktar-drones-niger>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

Çad, Nijer gibi HÜRKUŞ uçağı sipariş eden bir diğer kıta ülkesi olurken Ağustos 2023'te 3 adet HÜRKUŞ teslimi gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan Şubat 2023'te açık kaynaklara Çad'ın 2 adet ANKA-S İHA sipariş ettiği yansırken Ağustos 2023'te bu teslimat yapılmıştır.¹⁰ Nisan 2024'te Çad'a sipariş ettiği 2 adet AKSUNGUR İHA'dan ilki teslim edilmiş ve anlaşmalar kapsamında TUSAŞ tesislerinde 20 Çadlı mühendis eğitim almıştır.¹¹ Böylece HÜRKUŞ, ANKA ve AKSUNGUR hava araçlarının tamamını kullanmasıyla Çad, Türkiye açısından dikkat çekici bir savunma müşterisi olmuştur. Nijer gibi Çad'ın da kısıtlı savunma bütçesine sahip olduğu ve düşük yoğunluklu çatışmalarda bulunduğu düşünüldüğünde maliyet etkin Türk İHA ve hafif taarruz uçaklarının tercih edildiği anlaşılabilir. ¹² Diğer taraftan ABD tarafından hibe edilen 2 adet Cessna 208 keşif gözetleme ve istihbarat uçağını modernize etmek isteyen Çad'ın uçakta kullanılacak güdümlü roketler konusunda Avrupa ülkelerinin ihracat engellerine takılması sonrasında Türkiye'den ROKETSAN üretimi CİRİT 70 mm lazer güdümlü füzeyle bu uçağı donatacağı açık kaynaklara yansmıştır.¹³ Dolayısıyla Türkiye, Çad için modernizasyon ve entegrasyon projeleri de gerçekleştirmeye başlamıştır.

Türkiye'den İHA satın alan bir başka Afrika ülkesi Tunus olmuştur. 80 milyon dolar değerindeki anlaşmayla birlikte Tunus'a 3 adet ANKA-S İHA ve 3 adet yer kontrol istasyonunun satışı gerçekleşmiştir. Bu anlaşma ANKA İHA'nın ilk ihracatı olması sebebiyle de sembolik önem kazanmıştır. İhracatın finansmanı Türk Eximbank tarafından Tunus'a kredi verilerek gerçekleştirilmiş ve bu kapsamda 52 Tunuslu pilot ve bakım personeli TUSAŞ tesislerinde eğitim almıştır. 2022'de İHA'ların teslimi tamamlanmış ve sonrasında Tunus aynı üründen 2 ek sipariş vermiştir. Ek siparişlerin de teslimiyle günümüzde Tunus Silahlı Kuvvetleri envanterinde 5 adet ANKA-S İHA bulunmaktadır.¹⁴

¹⁰ Anıl Şahin, "TUSAŞ'a 3 Ülkeden 24 Adet ANKA SİHA Siparişi", Savunma Sanayi ST, 25 Şubat 2023, <https://www.savunmasanayist.com/tusasa-3-ulkeden-24-adet-anka-siha-siparisi>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

¹¹ "Çad, AKSUNGUR'ları Teslim Aldı, TUSAŞ 20 Mühendise Eğitim Verdi", Tolga Özbek, 21 Nisan 2024, <https://tolgaozbek.com/savunma/cad-aksungurlari-teslim-aldi-20-muhendisi-egitim-verildi>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

¹² Alan Dron, "Why African Militaries Now Want to Talk Turkey", Times Aerospace, 3 Mayıs 2023, <https://www.timesaerospace.aero/features/defence/why-african-militaries-now-want-to-talk-turkey>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

¹³ Eren Yiğitoğlu, "Çad'ın Cessna 208 Uçaklarına CİRİT Füzesi Entegrasyonu", Defence Turk, 5 Şubat 2023, <https://www.defenceturk.net/cadin-cessna-208-ucaklarina-cirit-fuzesi-entegrasyonu>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

¹⁴ "Tunus İlave ANKA SİHA Siparişi Verdi", Savunma Sanayi ST, 26 Mayıs 2023, <https://www.savunmasanayist.com/tunus-ilave-anka-siha-siparisi-verdi>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

Etiyopya, Türkiye’den kayda değer silah sistemleri tedarik eden kıta ülkeleri arasında yer almaktadır. Rusya’dan Su-30 avcı uçaklarını tedarik ettiği bir dönemde açık kaynaklarda Türkiye’nin Etiyopya’ya belli olmayan sayıda Akıncı İHA satışı gerçekleştirildiği ve bu sistemlerin Kasım 2023’ten bu yana Etiyopya envanterine girmeye başladığı ifade edilmekte, diğer taraftan 2024 içerisinde teslimatın devam ettiği görülmektedir. Bunun yanında Aralık 2023’te Etiyopya Hava Kuvvetlerinin kuruluşunun 88. yıl dönümü etkinliklerinde Baykar Genel Müdürü Haluk Bayraktar’a onur madalyası takdim edilmesi de dikkat çekici sembolik bir gelişme olmuştur.¹⁵ Etiyopya, Akıncı’nın yanında Bayraktar TB2 İHA’lar da satın almıştır. Türk İHA sistemleriyle birlikte İran ve Çin’den İHA’lar da tedarik etmiştir. Tigray güçlerine karşı çatışmaların ilk etabında zorlanan Etiyopya ordusunun büyük çoğunluğu Rus sistemlerinden oluşan mevcut konvansiyonel Hava Kuvvetlerini etkili kullanamadığı ancak muharebe sahasına Türk, İran ve Çin İHA’larını sürmesiyle çatışmanın seyrini değiştirmeyi başardığını dile getiren görüşler bulunmaktadır.¹⁶

Türkiye’nin İHA sattığı kıta ülkeleri arasında Cezayir’in de olduğu düşünülmektedir. Bu hususta Ekim 2022’de söz konusu ülkeye 6 adet AKSUNGUR ve/veya 10 adet ANKA-S İHA sistemleri satıldığına yönelik iddia dile getirilmiştir.¹⁷ 2006’da dostluk ve iş birliği anlaşması imzalayan iki ülkenin ilişkilerinin yoğun ticaret hacmine ve başta tekstil olmak üzere önemli Türk yatırımlarına sahip olduğu bilinmektedir. Bu anlamda Cezayir’in Türkiye’nin bağlantısallık politikasının Cezayir-Nijer-Nijerya şeklinde bir ayağı olabilecek stratejik bir konumda yer aldığına dair değerlendirmeler yapılmıştır.¹⁸

Burkina Faso, Türk İHA’larını –Akıncı da dahil olmak üzere– envanterine katan bir başka Afrika ülkesidir. 2021’de ASFAT üretimi mayın temizleme İHA

¹⁵ Juster Domingo, “Ethiopia Inducts Turkish Drones, Russian-Made Su-30 Fighter Jets”, The Defense Post, 19 Ocak 2024, <https://www.thedefensepost.com/2024/01/19/ethiopia-akinci-uav-sukhoi>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025); Eren Yiğitoğlu, “Etiyopya’ya AKINCI TİHA Teslimatı!”, Defence Türk, 17 Ocak 2024, <https://www.defenceturk.net/etiopyaya-akinci-tiha-teslimati>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

¹⁶ “Turkish Drones Join Ethiopia’s War, Satellite Imagery Confirms”, PAX, 11 Ocak 2022, <https://pax-forpeace.nl/news/turkish-drones-join-ethiopias-war-satellite-imagery-confirms>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

¹⁷ Kaan Azman, “Cezayir’den TUSAŞ AKSUNGUR İHA Siparişi!”, Defence Türk, 7 Ekim 2022, <https://www.defenceturk.net/cezayirden-tusas-aksungur-ih-siparisi>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025); Kamer Kurunç, “Cezayir, Türkiye’den 10 Adet ANKA-S SİHA Siparişi Verdi”, gdh, 19 Ekim 2022, <https://gdh.digital/cezayir-turkiyeden-10-adet-anka-s-siha-siparisi-verdi-43634>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

¹⁸ Michaël Tanchum, “The Niger Coup and Turkey’s Military Industrial Complex in Africa”, The Turkey Analyst, 23 Ağustos 2023, <https://www.turkeyanalyst.org/publications/turkey-analyst-articles/item/712-the-niger-coup-and-turkey-s-military-industrial-complex-in-africa.html>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

sistemlerini satın alan Burkina Faso aynı zamanda Bayraktar TB2 İHA kullanan ülkeler arasına girmiştir. Son olarak Nisan 2024'te 3 adet Bayraktar TB2 İHA ve 2 adet Akıncı İHA sistemlerinin bu ülkeye teslim edildiği açıklamıştır. Burkina Faso Devlet Başkanı İbrahim Traoré bu durumdan memnuniyetini şu ifadelerle dile getirmiştir:

Ülkemizde Akıncı İHA'lar, üreticisinin bile öngördüğü standartların çok üzerinde başarılı performanslar sergiledi. Akıncılar, test süreçlerinde terörlü mücadelemize aktif destek verdi.¹⁹

Türkiye'nin Bayraktar TB2 sattığı ülkelerden biri de hava gücünü yenileyen bir başka ülke olan Mali'dir. 2022'de imzalanan anlaşmayla Mali'ye Bayraktar TB2 İHA satılmış ve 2023 içerisinde teslimatın yapıldığı görülmüştür. Mali'nin aynı yıl içerisinde 5 adet L-39 Albatros eğitim uçağı, 2 adet Mi-8 genel maksat helikopteri ve Su-25 uçağını teslim alması da dikkat çekicidir.²⁰ Bu anlamda Hava Kuvvetlerini güçlendirme gayretinde olan Afrika ülkelerinin Türk İHA'larını da söz konusu modernizasyon programlarına katma davranışları kıta genelinde görülebilmektedir.

Afrika'da birçok ülkenin Türk İHA sistemlerine yönelik ilgisi geçtiğimiz yıllarda söz konusu olmuş ve bu kapsamda çeşitli temasların gerçekleştirildiği görülmüştür. Örneğin Ruanda'nın Ekim 2021'den bu yana 12 civarında Bayraktar TB2 satın alma yönünde görüşmeler yaptığı ve son iki yıldır da Bayraktar Kızilema'yı ordusuna katmayı istediği yönünde bir bilgi basına yansımıştır.²¹ Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nden tehdit algılayan ve bu ülkeye karşı hava gücü olarak geride kalan Ruanda için TB2 ve Kızilema seçeneklerinin maliyet etkin tercihler olarak değerlendirildiği düşünülebilir. Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nin ise Çin'den İHA sistemleri satın aldığı bilinmektedir.²² Diğer taraftan Angola'nın da sayısı bilinmeyen AKSUNGUR İHA sistemlerinden satın aldığı Mart 2023'te açıklanmıştır.²³

¹⁹ Eren Yiğitoğlu, "Burkina Faso'ya Yeni Bayraktar TB2 SİHA ve AKINCI TİHA Teslimatı", Defence Türk, 9 Nisan 2024, <https://www.defenceturk.net/burkina-fasoya-yeni-bayraktar-tb2-siha-ve-akinci-tiha-teslimati>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

²⁰ Kaan Azman, "Mali'ye Yeni Bayraktar TB2 SİHA Teslimatı", Defence Türk, 16 Mart 2023, <https://www.defenceturk.net/maliye-yeni-bayraktar-tb2-siha-teslimati>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

²¹ "Doğu Afrika Ülkesi Ruanda, Türkiye'den S/İHA Almak İstiyor", Savunma Sanayi ST, 10 Ekim 2021, <https://www.savunmasanayist.com/dogu-afrika-ulkesi-ruanda-turkiyeden-s-ih-almak-istiyor>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025); Kim Aine, "Rwanda Eyes Turkey's Combat Bayraktar Kizilema Drones", Chim Reports, 2 Haziran 2024, <https://chimpreports.com/rwanda-eyes-turkeys-combat-bayraktar-kizilema-drones>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

²² Aine, "Rwanda Eyes Turkey's Combat Bayraktar Kizilema Drones".

²³ "Angola'dan AKSUNGUR SİHA Tedariki", Savunma Sanayi ST, 17 Mart 2023, <https://www.savunmasanayist.com/angoladan-aksungur-siha-tedariki>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

Türk hafif taarruz uçakları ve İHA platformları hava gücü kabiliyetlerini artırmayı arzulayan ancak dar savunma bütçelerine sahip aktörler için maliyet etkin ve hızlı tedarik edilebilen bir alternatif teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra çoğu Afrika ülkesinin tehdit algılamasının düşük yoğunluklu çatışmalardan kaynaklanması bu platformların cazibesini artırmaktadır. Bu noktada söz konusu ürünlerin hem farklı muharebe ortamlarındaki başarıları hem de yine Türk üretimi hassas güdümlü mühimmatlarla donatılması Afrika havacılık pazarında Türkiye'yi yükselen bir aktör olarak konumlandırmaktadır.

ZIRHLI KARA ARAÇLARI SATIŞLARI

Zırhlı kara araçları Türkiye ile Afrika arasında oluşan savunma ürünleri satışlarının en güçlü olduğu alanlardan biridir zira özellikle terörle mücadele ve asimetrik savaş tecrübesi Türk kara araçlarını popüler yapmıştır. Ağustos 2021 itibarıyla Türk üretimi 500'den fazla zırhlı aracın 15 farklı ülkeye ihraç edildiği açık kaynaklarda belirtilmiş,²⁴ Nisan 2024'te ise 50'den fazla ülkenin Türk zırhlı kara araçlarını kullandığı ifade edilmiştir.²⁵ Bu anlamda üç yıl içinde çok hızlı bir artış görülürken yalnızca Otokar'ın 2023'te 7 yeni ülkeye ihracat gerçekleştirmesi bu duruma işaret eden bir gelişme olmuştur.²⁶ Bu anlamda barışı koruma misyonlarında, sınır güvenliği ve terörle mücadele operasyonlarında yüksek beka kabiliyetiyle öne çıkan Türk zırhlılarının birçok Afrika ülkesi tarafından da satın alındığı görülmüştür.

Otokar tarafından ismi açıklanmayan bir Afrika ülkesine yaklaşık 135 milyon dolar tutarında ARMA 8x8 ve COBRA II 4x4 taktik tekerlekli zırhlı araçlar ile yedek parça ve eğitim hizmetlerinin sunulacağı açıklanmış, teslimatın 2021-2022 arasında gerçekleşeceği belirtilmiştir. Bu kapsamda ARMA 8x8 aracı ilk kez Afrika'ya ihraç edilmiş ve ihraç edilen ülkenin ise daha önce yine Otokar ürünleri kullandığı belirtilmiştir.²⁷ Daha sonra bazı açık kaynaklarda bu ülkenin Fas olduğu dile getirilmiştir. Fas Kraliyet Silahlı Kuvvetlerinin 200 adet COBRA II zırhlı araç tedarik edeceği ve bunların 20'sinin BM'nin barışı koruma misyonlarına katılan Fas birliklerine tahsis edileceği ortaya atılmıştır.²⁸

²⁴ Göksel Yıldırım, "Türkiye Zırhlı Araçlarla Yeni İhracat Kapıları Açıyor", Anadolu Ajansı, 8 Ağustos 2021.

²⁵ "Türk Zırhlıları Barışa Katkı Sağlıyor", TRT Haber, 22 Nisan 2024.

²⁶ Göksel Yıldırım, "Milli Zırhlı Araçlar İhracatta Gaza Bastı", Anadolu Ajansı, 13 Mart 2024.

²⁷ "Afrika'dan İlk Otokar ARMA 8x8 Siparişi", Otokar, 27 Ekim 2020, <https://defense.otokar.com.tr/haberler/afrikadan-ilk-otokar-arma-8x8-siparisi>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

²⁸ Yusuf Emir Işık, "Türkiye'den Fas'a COBRA II İhracatı İddiası", Defence Türk, 18 Ocak 2024, <https://www.defenceturk.net/turkiyeden-fasa-cobra-ii-ihracati-iddiasi>, (Erişim tarihi: 29 Temmuz 2025).

Türkiye-Afrika ilişkileri son yirmi yılda bir açılım olmanın ötesine geçerek kurumsal bir derinlik, stratejik bir vizyon ve sahada karşılık bulan çok boyutlu ortaklık modeline dönüşmüştür. Bu kitap Türkiye'nin Afrika'daki varlığını güvenlikten ekonomiye, kültürden eğitime ve kalkınmadan savunma iş birliklerine kadar geniş bir yelpazede ele alan kapsamlı bir analiz sunmaktadır.

Politikadan Pratiğe Türkiye-Afrika İlişkileri, Ankara'nın kıtadaki temel politika hatlarını hem tarihsel hem de güncel bağlamda incelerken Angola, Çad, Gana, Kamerun, Kenya, Libya, Senegal, Somali, Sudan ve Tanzania gibi sahada aktif ortaklıkların yaşandığı ülkeler özelinde savunma, enerji güvenliği, terör, göç ve kültürel diplomasi perspektiflerinden detaylı bölgesel okumalar ve geleceğe dönük stratejik öneriler içermektedir.

Bu eser Türkiye'nin kıtadaki konumunun yalnızca dış politika açısından değil aynı zamanda toplumsal diplomasi, insani kalkınma, yumuşak güç, ticaret, savunma sanayii ortaklıkları ve kültürel etkileşimler üzerinden nasıl şekillendiğine de odaklanmaktadır. Türkiye'nin Afrika yaklaşımındaki eşitlikçi, karşılıklı faydayı önceleyen ve uzun vadeli ortaklıklara dayanan modeli ise eserin temel eksenini oluşturmaktadır.

Akademik kaynakçadan saha verilerine, güncel değerlendirmelerden politika odaklı analizlere uzanan kapsamlı içeriğiyle bu kitap akademisyenler, araştırmacılar, diplomatlar, politika yapıcılar, öğrenciler ve Afrika çalışmalarına ilgi duyan tüm okurlar için güçlü bir referans oluşturmaktadır. Türkiye'nin Afrika vizyonunu derinliği ve çeşitliliğiyle kavramak isteyenler için kapsamlı, analitik ve sahaya duyarlı bir rehber niteliği taşımaktadır.

